

- Mange datafeil på

Deepwater Horizon

OSLO: En ekspertruppe med norsk deltakelse slår fast at IT-systemene på oljeriggen Deepwater Horizon var fulle av feil og kan ha bidratt til den katastrofale utblåsningen i Mexicogolfen.

Datafrys og blåskjermer var hverdagen for boremannskapet på oljeriggen i mange måneder før utblåsningen, skriver Teknisk Ukeblad som har fått tilgang til deler av forklaringene mannskapet har gitt til den amerikanske kystvakten og det amerikanske petroleumsstyret.

Med i forskergruppen, som består av eksperter på risikohåndtering, er doktorgradsstudenten Jon Espen Skogdalen ved Universitetet i Stavanger.

Til nå har gruppen pekt på ulike tekniske feil: ufullstendig semendesign, dårlig kvalitetsstyring og – kontroll i brønnens og svake prosedyrer og beslutninger hos operatør og riggselskap.

Nå har forskerne funnet ut at også IT-systemene var fulle av feil og mangler – og at mannskapet ikke forsto feilene.

– Feil må rapporteres for å kunne bli fikset. Antakelig blir mange feil aldri rapportert fordi de ikke blir forstått, sier Skogdalen i en e-post til til TU.

Men foreløpig vil han ikke slå fast at datastyrt var årsak til ulykken.

– Det vi vet så langt, er at de sikkerhetskritiske systemene ikke fungerte, sier han.

Skogdalen tror at IT-systemer ved feil er en kjent problemstilling også på norsk sokkel.

Oljeselskapet BP la nylig fram sin interne granskerapport. Der tar selskapet på seg noe av skylden for ulykken, men klandrer også en rekke andre selskaper. ©NTB

Fem delte én million

Pur unge og godt etablerte bedrifter delte årets Technoportpriser mellom seg. Sjeften i en tekno- bedrift som ennå ikke har rukket å forlate Gløshaugen, stakk av med Ung Innovasjonspris.

NTNU og Sintets teknologipris (150 000 kroner) gikk til trondheimsselskapet Nacre. Ingen gammel bedrift dette, heller, men forlengst etablert som vellykket, internasjonalt aktør. Nøkkelen til Nacre-suksessen er ørepluggen Quietpro, som kombinerer hørselvern og trådløs kommunikasjon. De opprinnelige eierne fikk over 800 mil-

lioner kroner i oppgjør da Nacre for vel tre år ble solgt til et multinasjonalt konsern. Bedriften holder fortsatt til på Sluppen i Trondheim.

Technoports pris for innovativ miljøteknologi (150 000 kroner) ble tildelt Drammen-selskapet OceanSaver, som har utviklet en metode for å uskadeliggjøre organismer som finnes i ballastvann om bord i skip. Slike organismer fraktes så å si kloden rundt, og lander ofte i områder hvor de ikke hører hjemme. Slik «ballast-smitte» oppfattes som en av de største truslene mot biomangfoldet.

Designprisen 2010 (150 000 kroner) tilfalt Andersen & Voll i Oslo. De to som skjuler seg bak firmanavnet, Espen Voll og Torbjørn Anderssen, var tidligere sentrale medlemmer av designgruppen Norway Says. Årets

designpris vant de med en møbelkolleksjon inspirert av den tradisjonrike norske kubbetolen. Møbelserien «Eva» er utviklet spesielt for Juvet Landskaps-hotell i Valldal på Sunnmøre.

Årets vinner av Statolts forskningspris (200 000 kroner og et Håkon Gullvåg-bilde) er Curtis Hays Whitson, professor ved NTNU-instituttet for petroleums-teknologi og anvendt geofysikk. Whitson har vunnet anerkjennelse for sine bidrag til kunnskap om utvinning av gassfelter og økt utvinning av oljefelter ved hjelp av gassinjeksjon.

Vinneren av Ung Innovasjonspris (200 000 kroner pluss et kunstverk), Gløshaugen-bedriften Cerrotech, er omtalt i egen artikkel på denne avissiden.

Designpris: Andersen & Voll i Oslo fikk designprisen 2010 for en møbelkolleksjon spesielt utviklet for Juvet Landskaps-hotell i Valldal på Sunnmøre. Foto: STENAR FLUGELSOY

Ung vinner selger grønn teknologi

- Vilager materialer som kan være med å realisere ny teknologi, sier vinneren av Ung innovasjonspris 2010, Marte Aspnes (30).

Hun er leder av bedriften Cerrotech, som utvikler og selger avanserte keramiske pulver som vil bidra til mer miljøvennlig energiteknologi. Det er ikke enkelt å forklare presist hva pulverne gjør, til minnvidde, men det er der Marte Aspnes ikke gir seg. Hun fortsetter å forenkle til journalisten forstår.

Dette er vinnerideen

- Hva gjør dere?
– Vi utvikler og produserer en teknologi som ligger i krysningen mellom nanoteknologi og materialteknologi, sier Marte Aspnes, for å gi det store bildet.

- Kan du konkretisere?

– Vi lager mye materialer, som brukes i forskning og utvikling, fortsetter hun.

- Hva slags forskning?

– Det er avanserte pulver, som er utgangspunkt for ulike typer energiteknologi. Aspnes skjønner at svarene blir abstrakte, og peiler svarene

over på anvendelsesområdene sluttproduktene kan brukes til.

Slik kan den anvendes

- Kan du gi noen eksempler?
– Folk flest har et forhold til bil. I en gasobil vil man måtte omforme gassen, altså brensel, til strøm. Vår materialbidrar til denne energikonverteringen, sier Aspnes. Og fortsetter:

– Dessuten jobber vi med å utvikle byfrie materialer som kan erstatte bly, der det anvendes i dag. For eksempel i elektronikk. Siden bly er giftig finnes det EU-direktiver som forbyr det. Vi er med på å utvikle nye løsninger som kan erstatte bly.

Samarbeid med NTNU

Bedriften består av tre mennesker i alderen 24-33 år. De er alene om det de holder på med i landet, og de er i vekst.

– Vi har et tett samarbeid med fagmiljøet ved NTNU. Det er forskerne der som står bak teknologien. Dessuten deltar vi i flere internasjonale forskningssamarbeid, sier Aspnes, som understreker hvor talkk-nemlig hun er for å være med på den innovative teknologiske forskningen.

Vinner Marte Aspnes leder bedriften Cerrotech, som vant Ung innovasjonspris 2010.

– Det er fantastisk artig å skape noe nytt. Både det å bygge et selskap, og det å løfte forskningen ut i næringslivet. I går mottok hun 200 000 kroner da hun fikk tildelt Ung innovasjonspris 2010.

– Det er selvsagt en god del penger, men klappen på skul-

NORUNN BERGENSEN 975 41 234

norunn.bergesen@adresseavisen.no

Milliardsubsidier til rederne også neste år

OSLO: Redere som har sine skip registrert i Norsk Skipsregister (NIS), vil også neste år få refundert rundt 200 000 kroner for hver sjømann som er ansatt. Det bekrefter næringsmini-

Mye smusk i utkjøring av aviser

OSLO: Mer enn hvert femte kontrollerte budbilfirma i Oslo som kjører ut aviser opererer svart. Det viser en fellesaksjon mellom flere offentlige etater: 90 firma ble kontrollert. Ni av disse var ikke registrert i merverdiavgiftsmantallet. Ytterligere ti av de registrerte firmaene betaler ikke moms.

– Dette er veldig nedslående resultater. Kontrollen avdekket en rekke alvorlige forhold, og vi ser at budbilbransjen har mye å rette opp, sier seksjonssjef Erik Nilsen i Skatt Øst til NTB.

Fellesskontrollen mot utkjøringen av aviser ble gjort i samarbeid med politiet, Statens vegvesen, Arbeidsstynet og Nav. ©NTB

ster Trond Giske da han torsdag talte på landsmøtet i Sjømannsforbundet, skriver LO-Aktuelt.

Han vil ikke bekrefte at beløpet blir indeksregulert i det kommende statsbudsjettet. I 2008 var de samlede utgif-

avgift for store mannskaps-

grupper. Likevel har mange norske redere valgt å «flagge ut» og registrere sine skip andre steder enn i Norsk Skipsregister. ©NTB